

Nárok na výživné - Fínsko

Na preklade zobrazenej jazykovej verzie v súčasnosti pracujeme.

Nová verzia bola zatiaľ preložená do týchto jazykov: [en](#) [fi](#).

OBSAH

- 1 Čo znamenajú pojmy „výživné“ a „vyživovacia povinnosť“ v praxi? Ktoré osoby majú povinnosť platiť výživné inej osobe?
- 2 Do akého veku môže dieťa poberať výživné? Existujú odlišné predpisy týkajúce sa výživného, ktoré sa vzťahujú na maloleté a dospelé osoby?
- 3 Mám podať návrh na určenie výživného na príslušný orgán alebo na súd? Aké sú hlavné prvky tohto postupu?
- 4 Je možné podať návrh v mene príbuzného (ak áno, ktorý stupeň príbuznosti) alebo dieťaťa?
- 5 Ak chcem podať návrh na začatie súdneho konania, ako zistím, ktorý súd je príslušným súdom?
- 6 Musím ako navrhovateľ podať návrh na súd prostredníctvom tretej osoby (napr. právneho zástupcu, ústredného alebo miestneho orgánu atď.)? Ak nie, aký postup sa uplatňuje?
- 7 Som povinný zaplatiť poplatky za začatie súdneho konania? Ak áno, aká je ich pravdepodobná výška? Ak nemám dostatočné finančné prostriedky, môžem získať právnu pomoc na pokrytie trov konania?
- 8 Aký druh výživného súd pravdepodobne prizná? Ako sa vypočítava výška výživného? Ak sa zmenia životné náklady alebo rodinné pomery, môže byť rozhodnutie súdu o výživnom zmenené? Ak áno, ako (napr. systémom automatickej indexácie)?
- 9 Ako a komu sa vypláca výživné?
- 10 Ak príslušná osoba (osoba povinná na plnenie výživného) neplatí výživné dobrovoľne, ako ju možno k tomu donútiť?
- 11 Opíšte prosím stručne prípadné obmedzenia výkonu, najmä normy na ochranu dlžníka a premlčacie alebo prekluzívne lehoty vo vašom systéme.
- 12 Existuje nejaká organizácia alebo správny orgán, ktorá mi môže pomôcť pri vymáhaní výživného?
- 13 Môžu subjekty (vládne alebo súkromné) úplne alebo čiastočne plniť vyživovaciu povinnosť namiesto osoby povinnej na plnenie výživného?
- 14 Ak som v Slovenskej republike a osoba povinná na plnenie výživného má bydlisko v inej krajine:
  - 14.1 Môže mi orgán štátnej správy alebo súkromná organizácia v Slovenskej republike poskytnúť pomoc?
  - 14.2 Ak áno, ako je možné kontaktovať príslušný orgán štátnej správy alebo súkromnú organizáciu?
- 15 Ak som v inej krajine a osoba povinná na plnenie výživného je v Slovenskej republike:
  - 15.1 Môžem podať návrh priamo orgánu štátnej správy alebo súkromnej organizácii v tomto členskom štáte?
  - 15.2 Ak áno, ako je možné kontaktovať uvedený orgán štátnej správy alebo súkromnú organizáciu a aký typ pomoci mi môžu poskytnúť?
- 16 Je tento členský štát viazaný Haagskym protokolom z roku 2007?
- 17 Ak tento členský štát nie je viazaný Haagskym protokolom z roku 2007, ktoré právo sa použije na pohľadávky na výživné podľa jeho predpisov medzinárodného práva súkromného? Ktoré sú zodpovedajúce predpisy medzinárodného práva súkromného?
- 18 Aké sú pravidlá prístupu k spravodlivosti pri cezhraničných prípadoch v rámci EÚ podľa štruktúry kapitoly V nariadenia o vyživovacej povinnosti?
- 19 Aké sú opatrenia, ktoré prijíma tento členský štát, aby zabezpečil fungovanie aktivít opísaných v článku 51 nariadenia o vyživovacej povinnosti?

1 Čo znamenajú pojmy „výživné“ a „vyživovacia povinnosť“ v praxi? Ktoré osoby majú povinnosť platiť výživné inej osobe?

(Fínsky) zákon o výžive dieťaťa (704/1975) obsahuje ustanovenia o výžive dieťa.

Podľa tohto zákona má dieťa právo na primeranú výživu. Primeraná výživa zahŕňa uspokojenie hmotných a psychologických potrieb detí v rôznych fázach ich vývoja a pokrytie nevyhnutných nákladov na ich starostlivosť a vzdelanie, ako aj ďalších súvisiacich výdavkov.

Dieťa má právo byť vyživované svojimi rodičmi, ktorí na jeho výživu prispievajú podľa svojich možností. Rodičovi, ktorý neprispieva na výživu svojho dieťaťa, alebo rodičovi, ktorý so svojim dieťaťom trvalo nebyva, možno uložiť povinnosť platiť výživné na dieťa.

Deti nemajú vyživovaciu povinnosť voči rodičom.

(Fínsky) zákon o manželstve (234/1929) obsahuje ustanovenia o výživnom vyplácanom manželovi.

Počas trvania manželstva sa každý z manželov musí podľa svojich schopností podieľať na úhrade spoločných výdavkov rodiny a na výžive druhého manžela.

Ak si manžel neplní svoju vyživovaciu povinnosť alebo ak manželia žijú oddelene, môže sa jednému z manželov uložiť povinnosť platiť druhému manželovi výživné.

Po rozvoze je rozvedený manžel povinný platiť výživné bývalému manželovi, ak manželia uzavreli o výživnom dohodu a ak oddelenie sociálnych služieb miestneho orgánu (*kunnan sosiaaliviranomainen*) dohodu schválilo. Ak sa pár rozvedie, môže uložiť povinnosť platiť výživné aj súd. Vo fínskej judikatúre je však len málo rozhodnutí, ktorým sa jednému z manželov uožila povinnosť platiť výživné druhému manželovi. Vo všeobecnosti sa bývalí manželia po rozvoze živia sami.

Právo na výživné od bývalého manžela zanikne, ak osoba poberajúca výživné uzavrie nové manželstvo.

Ustanovenia zákona, ktoré sa vzťahujú na manželov, sa vzťahujú aj na partnerov v registrovanom partnerstve.

Dve osoby nemajú voči sebe vzájomnú vyživovaciu povinnosť v prípade žiadnych iných osobných vzťahov.

2 Do akého veku môže dieťa poberať výživné? Existujú odlišné predpisy týkajúce sa výživného, ktoré sa vzťahujú na maloleté a dospelé osoby?

Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom zanikne, keď dieťa dosiahne vek 18 rokov.

Rodičia sú zodpovední aj za náklady na vzdelanie svojich detí aj po tom, ako deti dosiahli vek 18 rokov, ak sa to považuje za primerané. Vo fínskej judikatúre ide však o zriedkavý jav.

Pozri aj otázku č. 1.

3 Mám podať návrh na určenie výživného na príslušný orgán alebo na súd? Aké sú hlavné prvky tohto postupu?

Osoba oprávnená z vyživovacej povinnosti, ako aj osoba s vyživovacou povinnosťou sa môžu obrátiť na miestnu radu sociálnej starostlivosti (*kunnan sosiaalilautakunta*), ktorá im môže pomôcť vyhotoviť dohodu o výživnom.

Ak chcú rodičia dieťaťa uzavrieť písomnú dohodu o výživnom na dieťa a požiadať miestnu radu sociálnej starostlivosti o jej schválenie, musia dohodu uzavrieť s použitím tlačiva schváleného ministerstvom spravodlivosti. Tlačivá poskytne oddelenie sociálnych služieb miestneho orgánu. Tento orgán na požiadanie pomôže rodičom vyhotoviť dohodu a vyplniť tlačivo. Dohoda schválená miestnou radou sociálnej starostlivosti je priamo vykonateľná ako súdne rozhodnutie.

V § 8a zákona o výžive dieťaťa sa uvádza, že ak dieťa alebo povinná osoba nemá bydlisko vo Fínsku, miestna rada pre sociálnu starostlivosť môže schváliť dohodu o výživnom, ak má v tejto veci právomoc súd vo Fínsku podľa článkov 3 alebo 6 nariadenia Rady (ES) č. 4/2009 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti a ak sa osoby dohodli, že na vyživovaciu povinnosť sa budú vzťahovať fínske zákony v súlade s článkom 7 Haagskeho protokolu z 23. novembra 2007 o rozhodnom práve pre vyživovaciu povinnosť.

V prípade sporu o výživné môže osoba oprávnená na výživné alebo osoba s vyživovacou povinnosťou predložiť vec súdu podaním návrhu na začatie konania. (Pozri „[Návrh na začatie konania – Fínsko](#)“.)

Manželia môžu vyhotoviť neoficiálnu písomnú dohodu o výživnom a požiadať oddelenie sociálnych služieb miestneho orgánu o jej schválenie. Tento orgán na požiadanie pomôže stranám vyhotoviť dohodu.

Vec výživného medzi manželmi možno súdu predložiť podaním návrhu na začatie konania. (Pozri „[Návrh na začatie konania – Fínsko](#)“.)

4 Je možné podať návrh v mene príbuzného (ak áno, ktorý stupeň príbuznosti) alebo dieťaťa?

---

5 Ak chcem podať návrh na začatie súdneho konania, ako zistím, ktorý súd je príslušným súdom?

Na cezhraničné veci výživného sa vzťahuje nariadenie Rady (ES) č. 4/2009 a jeho pravidlá o právomoci.

Vo veciach vyživovacej povinnosti v členských štátoch má právomoc:

- a) súd v mieste obvyklého pobytu odporcu, alebo
- b) súd v mieste obvyklého pobytu oprávneného, alebo
- c) súd, ktorý má podľa svojho právneho poriadku právomoc konať o osobnom stave, ak vec týkajúca sa vyživovacej povinnosti má vo vzťahu k tomuto konaniu vedľajšiu povahu, pokiaľ sa táto právomoc nezakladá výlučne na štátnej príslušnosti niektorého z účastníkov, alebo
- d) súd, ktorý má podľa svojho právneho poriadku právomoc konať o rodičovských právach a povinnostiach, ak vec týkajúca sa vyživovacej povinnosti má vo vzťahu k tomuto konaniu vedľajšiu povahu, pokiaľ sa táto právomoc nezakladá výlučne na štátnej príslušnosti niektorého z účastníkov.

Ak vec nemá cezhraničný rozmer, pravidlá o právomoci možno nájsť vo (fínskom) súdnom poriadku (4/1734).

Podľa kapitoly 10 § 1 súdneho poriadku prejedná nárok voči fyzickej osobe prvostupňový všeobecný súd (*käräjäoikeus*), v ktorého obvode sa nachádza bydlisko alebo miesto trvalého pobytu tejto osoby. Podľa § 9 môže nárok na výživné prejednať aj prvostupňový súd (*käräjäoikeus*), v ktorého obvode sa nachádza bydlisko alebo miesto trvalého pobytu osoby, ktorá si uplatňuje nárok na výživné alebo ho poberá.

V súvislosti s konaním o rozvod manželstva alebo ukončenie spolužitia je možné uplatňovať aj nároky týkajúce sa potvrdenia výživného, starostlivosti o dieťa a styku s ním, ako aj iné nároky, ktoré sa týkajú rozvodu alebo ukončenia spolužitia. V takom prípade je príslušný rozvodový súd.

Ak sa nárok na výživné uplatňuje v súvislosti s návrhom na určenie starostlivosti o dieťa alebo otcovstva, návrh na určenie výživného môže prejednať aj súd, na ktorom sa má podať návrh v súvislosti s prvou vecou.

6 Musím ako navrhovateľ podať návrh na súd prostredníctvom tretej osoby (napr. právneho zástupcu, ústredného alebo miestneho orgánu atď.)? Ak nie, aký postup sa uplatňuje?

Navrhovateľ má právo začať konanie bez právneho zástupcu (advokáta) (pozri „[Návrh na začatie konania – Fínsko](#)“). Účastník súdneho konania však zvyčajne potrebuje odbornú pomoc, preto sa odporúča využiť služby advokáta.

V cezhraničných veciach výživného sa môžu účastníci obrátiť na ústredný orgán.

7 Som povinný zaplatiť poplatky za začatie súdneho konania? Ak áno, aká je ich pravdepodobná výška? Ak nemám dostatočné finančné prostriedky, môžem získať právnu pomoc na pokrytie trov konania?

Návrh na začatie konania podlieha poplatku. Poplatok vyberá súd a príslušná suma (86 – 200 EUR) závisí od súdu a nutnosti vec prejednať ([Poplatky účtované prvostupňovými súdmi](#)).

(Fínsky) zákon o právnej pomoci (257/2002) a (fínsky) zákon o ústrednom orgáne vo Fínsku v niektorých medzinárodných veciach výživného (1076/2010) obsahujú ustanovenia o práve navrhovateľa na právnu pomoc. Navrhovateľ žijúci v zahraničí môže získať právnu pomoc vo veciach výživného na základe osobitnej recipročnej dohody. Takéto dohody existujú medzi Fínskom a niektorými štátmi USA a niektorými provinciami Kanady.

Viac informácií o právnej pomoci vo Fínsku nájdete na webovom sídle <https://oikeus.fi/oikeusapu/en/index.html>.

8 Aký druh výživného súd pravdepodobne prizná? Ako sa vypočítava výška výživného? Ak sa zmenia životné náklady alebo rodinné pomery, môže byť rozhodnutie súdu o výživnom zmenené? Ak áno, ako (napr. systémom automatickej indexácie)?

Zákon o výžive dieťa (704/1975) obsahuje ustanovenia o výživnom na dieťa.

Vo všeobecnosti platí, že výživné sa platí vopred, mesačne a v hotovosti, pokiaľ nie je dohodnuté alebo stanovené inak. Ako výnimka môže byť nariadené vyplatiť výživné ako jednorazovú platbu alebo vo forme hnutel'ného alebo nehnuteľného majetku.

Vo Fínsku sa výška výživného na dieťa nestanovuje podľa tabuľky. V každej veci sa rozhoduje individuálne. Podľa § 1 zákona o výžive dieťaťa má dieťa právo na primeranú výživu. Pod primeranou výživou sa rozumie uspokojenie hmotných a psychologických potrieb detí v rôznych fázach vývoja a pokrytie nevyhnutných nákladov na ich starostlivosť a vzdelanie, ako aj ďalších súvisiacich nákladov. Podľa § 2 rodičia zodpovedajú za výživu svojich detí podľa svojich možností. Pri posudzovaní týchto možností sa berie do úvahy vek rodičov, ich schopnosť pracovať, možnosť nájsť si zárobkovú činnosť, majetok a finančné prostriedky, ktoré majú k dispozícii, ako aj ďalšie aspekty ich právnej zodpovednosti za výživu. Pri posudzovaní rozsahu zodpovednosti rodičov za výživu dieťaťa sa berie do úvahy aj schopnosť a možnosti dieťaťa prevziať zodpovednosť za vlastnú výživu a skutočnosti, v dôsledku ktorých nevzniknú rodičom výdavky na výživu dieťaťa alebo v dôsledku ktorých sú tieto výdavky minimálne.

Výživné sa pravidelne automaticky zvyšuje, aby zodpovedalo nárastu životných nákladov. Ďalšie ustanovenia o automatickom zvyšovaní sú stanovené vo (fínskom) zákone o prepojení niektorých platieb výživného s indexom životných nákladov (583/2008).

Výška výživného a spôsob jeho vyplácania sa môžu zmeniť dohodou alebo rozhodnutím súdu, ak došlo k takým zásadným zmenám v okolnostiach oproti času schválenia výživného, že zmenu možno vzhľadom na situáciu dieťaťa a rodiča platiaceho výživné považovať za opodstatnenú.

(Fínsky) zákon o manželstve obsahuje ustanovenia o vzájomnej vyživovacej povinnosti medzi manželmi. Vo fínskej judikatúre je však len málo rozhodnutí, ktorým sa jednému z manželov uložila povinnosť platiť výživné druhému manželovi. Vo všeobecnosti sa bývalí manželia po rozvode živia sami.

Peňažné plnenie výživného možno nariadiť buď na neurčito, alebo dovedy, kým neuplynie obdobie vyplácania stanovené v dohode, rozhodnutí alebo rozsudku. Vyplatenie výživného však možno nariadiť aj ako jednorazovú platbu, ak to odôvodňuje osobná finančná situácia osoby s vyživovacou povinnosťou a iné faktory. Vyplácanie výživného možno nariadiť aj vo forme hnutel'ného alebo nehnuteľného majetku.

Výživné sa pravidelne automaticky zvyšuje, aby zodpovedalo nárastu životných nákladov. Ďalšie ustanovenia o automatickom zvyšovaní sú stanovené vo (fínskom) zákone o prepojení niektorých platieb výživného s indexom životných nákladov (583/2008).

Rozhodnutie alebo rozsudok vydaný súdom alebo dohodu uzavretú dvoma manželmi možno zmeniť, ak sa to vzhľadom na zmenu v okolnostiach považuje za odôvodnené. Rozhodnutie, rozsudok alebo dohodu, ktorými bolo stanové vyplatenie výživného vo forme jednorazovej platby, však nemožno zmeniť po zaplatení výživného. Dohodu o výživnom uzavretú dvoma partnermi v manželstve možno zmeniť, ak sa usúdi, že nie je spravodlivá. Vyživovacia povinnosť voči bývalému manželovi zaniká, keď osoba oprávnená na výživné uzavrie nové manželstvo.

9 Ako a komu sa vypláca výživné?

Výživné na dieťa sa vypláca osobe, ktorá má dieťa v starostlivosti dieťaťa (na jej bankový účet).

Výživné na manžela sa vypláca priamo manželovi (na jeho bankový účet).

Vo všeobecnosti platí, že výživné sa platí vopred, mesačne a v hotovosti, pokiaľ nie je dohodnuté alebo stanovené inak. Ako výnimka môže byť nariadené vyplatiť výživné ako jednorazovú platbu alebo vo forme hnutel'ného alebo nehnuteľného majetku.

10 Ak príslušná osoba (osoba povinná na plnenie výživného) neplatí výživné dobrovoľne, ako ju možno k tomu donútiť?

Ak sú splnené určité podmienky, osoba oprávnená na výživné, prípadne Fínska sociálna poisťovňa (Kela) (pozri § 12), môže podniknúť opatrenia na vymoženie výživného, ak osoba s vyživovacou povinnosťou neplatí výživné nariadené súdom alebo dohodnuté v dohode.

Osoba oprávnená na výživné môže požiadať súdneho exekútora o nútený výkon dohody alebo rozhodnutia o výživnom v súlade s (fínskym) zákonom o nútenom výkone. Oddelenie sociálnych služieb miestneho orgánu môže poskytovať aj poradenstvo vo veciach rodinného práva.

Ak povinný manžel neplatí výživné v rozpore s dohodou schválenou oddelením sociálnych služieb miestnej samosprávy alebo rozhodnutím či rozsudkom súdu, osoba oprávnená na výživné môže požiadať súdneho exekútora o výkon dohody alebo rozhodnutia/rozsudku v súlade so zákonom o nútenom výkone.

11 Opíšte prosím stručne prípadné obmedzenia výkonu, najmä normy na ochranu dlžníka a premlčacie alebo prekluzívne lehoty vo vašom systéme.

Výkon a pravidlá ochrany povinného

Ak bola vec postúpená exekučnému úradu (*ulosottovirasto*), povinnému sa najskôr pošle oznámenie o začatí konania a upomienka platby. Povinný musí za normálnych okolností dostať príležitosť uhradiť výživné v reakcii na upomienku.

Ak povinný v reakcii na upomienku dlžné výživné neuhradí alebo sa v súvislosti s platbou dobrovoľne neobrátí na exekučný úrad, exekútor začne skúmať príjmy a majetok povinného prostredníctvom údajov z registrov.

Úkony vykonávané v rámci skúmania príjmov a majetku povinného a možné následné skúmania sú prísne regulované.

Vo väčšine prípadov je nútený výkon namierený proti príjmom a finančným prostriedkom na bankovom účte povinného. Vo všeobecnosti možno exekvovať tretinu mzdy, dôchodku, dávky v nezamestnanosti alebo materských dávok povinného. Medzi príjmy sa počítajú aj príspevky na dovolenku, zamestnanecké výhody, provízie, odmeny, honoráre a iné prijaté platby. Exekvovaná suma sa vypočíta z čistého príjmu. Platby sociálnej pomoci a zabezpečenia, napríklad príspevok na bývanie a na dieťa, sa nezapočítavajú. Ako alternatívu k pravidelným zrážkam z príjmu možno povoliť aj splátkový kalendár.

Pri exekučných opatreniach a splátkových kalendároch sa vždy zohľadňuje časť majetku povinného, ktorá je chránená zákonom – inými slovami, suma, ktorá mu má zostať na vlastnú výživu. Tento chránený podiel sa upravuje spôsobom, ktorý zodpovedá indexácii národného dôchodku. Dohodnuté chránené podiely s príkladmi nájdete na webovom sídle <https://oikeus.fi/ulosotto/en/index/velallisenaulosotossa/palkanulosmittaus.html>.

Povinný má právo na odvolanie, proces vymáhania dlhu sa však neskončí, kým tak súd nenariadi.

Premičanie v súvislosti s dlžným výživným

V § 16 písm. c) zákona o výžive dieťaťa sa uvádza, že pravidelne vyplácané výživné a prípadný úrok z omeškania vypočítaný z tohto výživného sa môžu od osoby s vyživovacou povinnosťou vymáhať v lehote piatich rokov od začiatku roka, ktorý nasleduje po roku splatnosti platby. V opačnom prípade nárok na zaniká. Výživné vyplácané ako jednorazová platba a prípadný úrok z omeškania tohto výživného možno vymáhať v lehote piatich rokov od dátumu splatnosti výživného a najneskôr v lehote piatich rokov od dátumu, keď príjemca výživného dosiahol plnoletosť.

Podobne aj Fínska sociálna poisťovňa (Kela) musí vymôcť vyplácaný príspevok na výživné na dieťa (*elatusapu*) od osoby s vyživovacou povinnosťou v lehote piatich rokov od začiatku roka, ktorý nasleduje po roku splatnosti výživného (*elatusapu*), ktoré povinná osoba zanedbala a v súvislosti s ktorým KELA príspevok vypláca. V opačnom prípade nárok na zaplatenie zaniká [(fínsky) zákon o príspevku na výživné na dieťa 580/2008, § 22].

12 Existuje nejaká organizácia alebo správny orgán, ktorá mi môže pomôcť pri vymáhaní výživného?

Ak osoba s vyživovacou povinnosťou neplatí výživné podľa dohody, oprávnená osoba musí požiadať súdneho exekútora o vymoženie dlžného výživného. Exekučný úrad poskytne usmernenia o tom, ako podať takúto žiadosť. Oddelenie sociálnych služieb miestneho orgánu môže poskytovať aj poradenstvo vo veciach rodinného práva. Pozri oddiely 13 a 14. Exekučný úrad si neučtuje poplatok za vymoženie platieb výživného. Ďalšie podrobnosti o postupe nájdete na webovom sídle <https://oikeus.fi/tuomioistuimet/karajaoikeudet/en/index/hakemusasiat/perheasiat/childcustodyandrightofaccess.html>.

Ak osoba oprávnená na výživné dostáva príspevok na výživné na dieťa od Fínskej sociálnej poisťovne (Kela) z dôvodu, že povinná osoba výživné neplatí, táto osoba nemôže podať návrh na vymoženie platieb výživného. Ak Fínska sociálna poisťovňa (Kela) vypláca príspevok na výživné na dieťa, získava právo na výživné úmerne k časti, ktorú vypláca vo forme príspevku na výživné na dieťa (*právo na postih*) (zákon o výžive dieťaťa 580/2008, § 19). Ak je suma určeného výživného vyššia ako príspevok na výživné na dieťa vyplácaný Fínskou sociálnou poisťovňou (Kela) a osoba s vyživovacou povinnosťou neplatí výživné, Fínska sociálna poisťovňa bude vyplácať príspevok na výživné na dieťa v plnej výške a od povinnej osoby bude vymáhať celé dlžné výživné. Ak sa dlžné výživné podarí vymôcť, Fínska sociálna poisťovňa (Kela) vyplatí rodičovi, ktorý má dieťa v starostlivosti, rozdiel medzi výškou výživného a príspevkom na výživné na dieťa.

V cezhraničných veciach týkajúcich sa vymáhania platieb výživného môžu príslušní účastníci postúpiť vec ústrednému orgánu.

13 Môžu subjekty (vládne alebo súkromné) úplne alebo čiastočne plniť vyživovaciu povinnosť namiesto osoby povinnej na plnenie výživného?

Ak osoba s vyživovacou povinnosťou neplatí výživné podľa dohody alebo rozhodnutia o výživnom na dieťa, ktoré má miesto pobytu vo Fínsku, dieťa má právo na príspevok na výživné na dieťa, ktoré vypláca Fínska sociálna poisťovňa (Kela). Informácie o výške príspevku na výživné na dieťa vyplácaného Fínskou sociálnou poisťovňou (Kela) sú dostupné na webovom sídle <http://www.kela.fi/web/en/right-to-unemployment-benefits> **Elatustuen Elatustuen Elatustuen Elatustuen** [zákon o prepojení niektorých platieb výživného s indexom životných nákladov (583/2008)].

Príspevok na výživné na dieťa možno získať aj vtedy, keď sa v dôsledku finančných ťažkostí manžela s vyživovacou povinnosťou stanovilo dohodou alebo rozhodnutím výživné, ktoré je nižšie ako aktuálne vyplácaná výška príspevku na výživné na dieťa. Fínska sociálna poisťovňa (Kela) v týchto prípadoch vyplatí rozdiel medzi príspevkom na výživné na dieťa a výživným. Dieťa navyše dostane od povinného výživné stanovené v dohode alebo rozhodnutí o výživnom. Ak osoba s vyživovacou povinnosťou nie je schopná platiť výživné, výška výživného sa môže stanoviť aj na 0 EUR. Fínska sociálna poisťovňa (Kela) bude v týchto prípadoch vyplácať plný príspevok na výživné na dieťa.

Zákon o výžive dieťaťa (580/2008) obsahuje ustanovenia o podmienkach získania príspevku na výživné na dieťa. Príspevok na výživné na dieťa sa priznáva na základe návrhu osoby, ktorá má dieťa v starostlivosti, zákonného zástupcu dieťaťa, prípadne osoby, ktorá sa o dieťa v skutočnosti stará. Tento návrh môže podať aj dieťa, ktoré dosiahlo vek 15 rokov, ak žije samostatne. Vyplácanie príspevku na výživné na dieťa nemá vplyv na povinnosť povinnej osoby platiť výživné v plnej výške. Keď sa Fínska sociálna poisťovňa (Kela) rozhodne vyplácať príspevok na výživné na dieťa z dôvodu neplatenia výživného, bude mať právo – a povinnosť – vymôcť od povinnej osoby dlžné výživné v plnej výške.

Manžel oprávnený na výživné môže dostávať výživné len od svojho manžela.

14 Ak som v Slovenskej republike a osoba povinná na plnenie výživného má bydlisko v inej krajine:

14.1 Môže mi orgán štátnej správy alebo súkromná organizácia v Slovenskej republike poskytnúť pomoc?

Ministerstvo spravodlivosti je ústredným orgánom Fínska v súvislosti s medzinárodnými dohodami o vymáhaní výživného [pozri napríklad nariadenie Rady (ES) č. 4/2009 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti a haagsky Dohovor o medzinárodnom vymáhaní výživného na deti a iných členov rodiny z roku 2007]. Povinnosti ústredného orgánu zahŕňajú prijímanie návrhov týkajúcich sa výživného, ich postupovanie príslušným orgánom a začatie konaní v súvislosti s týmito návrhmi.

Ak má osoba s vyživovacou povinnosťou miesto pobytu v krajine, ktorá je viazaná medzinárodnými dohodami o vymáhaní výživného, navrhovateľ môže požiadať ministerstvo spravodlivosti o vymoženie výživného v danej cudzej krajine. Navrhovateľom sa odporúča obrátiť sa v prípade potreby na miestny orgán poskytujúci právnu pomoc alebo na súkromného advokáta (napríklad v súvislosti s prípravou dokumentov k návrhu). Oddelenie sociálnych služieb miestneho orgánu môže poskytovať aj poradenstvo vo veciach rodinného práva.

Ak osoba oprávnená na výživné poberá príspevok na výživné na dieťa od Fínskej sociálnej poisťovne (Kela) z dôvodu neplatenia výživného povinným, Fínska sociálna poisťovňa získava právo na výživné úmerne k časti, ktorú vypláca vo forme príspevku na výživné na dieťa (*právo na postih*) (zákon o výžive dieťa 580/2008, § 19). Fínska sociálna poisťovňa (Kela) v takom prípade vymáha dlžné výživné v mene oprávnenej osoby, ktorá za týchto okolností nemôže podať návrh na vymáhanie dlžného výživného. Ak je suma určeného výživného vyššia ako príspevok vyplácaný Fínskou sociálnou poisťovňou (Kela), Fínska sociálna poisťovňa bude vyplácať príspevok na výživné na dieťa v plnej výške a od povinnej osoby bude vymáhať celé dlžné výživné. Ak sa dlžné výživné podarí vymôcť, Fínska sociálna poisťovňa (Kela) vyplatí rodičovi, ktorý má dieťa v starostlivosti, rozdiel medzi výškou výživného a príspevkom na výživné na dieťa.

Manžel oprávnený na výživné môže dostávať výživné len od svojho manžela. Manžel oprávnený na výživné sa môže obrátiť na súdneho exekútora a pokúsiť sa zistiť, či má manžel s miestom pobytu v zahraničí vo Fínsku majetok, ktorý by mohol byť predmetom exekúcie podľa zákona o nútenom výkone. Môže takisto požiadať ministerstvo spravodlivosti o pomoc pri vymáhaní výživného v zahraničí.

14.2 Ak áno, ako je možné kontaktovať príslušný orgán štátnej správy alebo súkromnú organizáciu?

Kontaktné údaje ministerstva spravodlivosti:

Adresa: Ministry of Justice

PO BOX 25

00023 Government

Telefón: +358 29516001

Fax: +358 9 1606 7524

e-mail: central.authority@om.fi

Webové sídlo ministerstva spravodlivosti: <https://oikeusministerio.fi/en/frontpage>

Kontaktné údaje Fínskej sociálnej poisťovne (Kela):

V rámci Fínskej sociálnej poisťovne (Kela) existuje samostatné oddelenie pre medzinárodné vymáhanie výživného, ktoré sa nachádza v Helsinkách.

Adresa: Kelan perintäkeskus

Helsingin perintäyksikkö

Kansainvälinen erityisperintä

PO BOX 50

00601 Helsinki

Telefón: +35840 354 5469

+358 20 635 3330

E-mail: kv.erityisperinta@kela.fi

Webové sídlo Fínskej sociálnej poisťovne (Kela): <http://www.kela.fi/web/en>

Webové sídla orgánov právnej pomoci: <https://oikeus.fi/oikeusapu/en/index.html>

Kontaktné údaje oddelení sociálnych služieb miestnych orgánov nájdete v telefónnom zozname, prípadne zavolajte na fínsku telefónnu informačnú službu. Počas hovoru je nutné uviesť, v ktorej obci (*kunta*) sa požadované oddelenie sociálnych služieb nachádza. Fínsko má približne 320 miestnych orgánov (obcí).

15 Ak som v inej krajine a osoba povinná na plnenie výživného je v Slovenskej republike:

15.1 Môžem podať návrh priamo orgánu štátnej správy alebo súkromnej organizácii v tomto členskom štáte?

Navrhovateľ v inej krajine najlepšie urobí, keď sa obráti na príslušný ústredný orgán v tejto krajine, ktorý sa následne obráti na fínske ministerstvo spravodlivosti. (Pozri oddiely 13, 14 a 15.)

Navrhovateľ sa môže obrátiť aj priamo na fínske orgány.

15.2 Ak áno, ako je možné kontaktovať uvedený orgán štátnej správy alebo súkromnú organizáciu a aký typ pomoci mi môžu poskytnúť?

Pozri odpovede na otázku 15.

Ak osoba oprávnená na výživné (dieťa alebo manžel) a osoba s vyživovacou povinnosťou žijú v rozdielnych krajinách, ministerstvo spravodlivosti môže pomôcť obidvom osobám v danej veci, ako aj príslušným orgánom v zahraničí. Navrhovateľ (oprávnené dieťa alebo manžel) môže požiadať ministerstvo, aby vo Fínsku zabezpečilo výkon zahraničného rozsudku alebo rozhodnutia vydaného v zahraničí alebo zahraničnej schválenej dohody o výživnom a vyplatenie výživného získaného núteným výkonom na bankový účet uvedený oprávnenou osobou. Ministerstvo spravodlivosti však nemôže platiť výživné v mene povinného.

Z viacerých platných medzinárodných dohôd (ako je nariadenie EÚ o výživnom, Haagsky dohovor z roku 2007, dvojstranné zmluvy atď.) vyplýva, že funkcie ministerstva spravodlivosti ako ústredného orgánu zahŕňajú napríklad aj pomoc pri zisťovaní, kde sa povinný alebo oprávnený zdržiava, získavanie informácií o príjme povinného alebo oprávneného a pomoc pri určovaní rodičovstva, ak sa to vyžaduje pri vymáhaní výživného.

16 Je tento členský štát viazaný Haagskym protokolom z roku 2007?

Áno.

17 Ak tento členský štát nie je viazaný Haagskym protokolom z roku 2007, ktoré právo sa použije na pohľadávky na výživné podľa jeho predpisov medzinárodného práva súkromného? Ktoré sú zodpovedajúce predpisy medzinárodného práva súkromného?

—

18 Aké sú pravidlá prístupu k spravodlivosti pri cezhraničných prípadoch v rámci EÚ podľa štruktúry kapitoly V nariadenia o vyživovacej povinnosti?

Ak ministerstvo spravodlivosti alebo osoba ním poverená zastupuje na základe svojej funkcie ústredného orgánu v rámci rôznych platných medzinárodných dohôd navrhovateľa na súde alebo pred iným orgánom vo Fínsku, navrhovateľovi sa poskytne bezplatná právna pomoc bez ohľadu na ustanovenia o podmienkach poskytovania právnej pomoci v iných právnych predpisoch.

Vzťahuje sa to na veci, ktoré sa týkajú:

1. stanovenia, že rozhodnutie o výživnom vydané v zahraničí sa má uznať alebo sa môže vykonať vo Fínsku;
2. určenia otcovstva;
3. uloženia povinnosti rodičovi, aby vyplácal výživné svojmu dieťaťu;
4. zmeny určeného výživného na dieťa, ak je navrhovateľom dieťa alebo zástupca dieťaťa.

Ustanovenia uvedené v bodoch 2 – 4 sa však uplatňujú len vtedy, keď je dieťa v čase začatia konania mladšie ako 21 rokov.

Ak ministerstvo spravodlivosti alebo osoba ním poverená zastupuje na základe svojej úlohy ústredného orgánu v rámci rôznych platných medzinárodných dohôd navrhovateľa pri výkone rozhodnutia o výživnom, navrhovateľ neplatí žiadne trovy výkonu.

V iných prípadoch navrhovateľ môže vyhľadať verejnú právnu pomoc. Právna pomoc znamená, že navrhovateľ môže na vyriešenie právnej veci využiť služby advokáta, ktoré úplne alebo čiastočne financuje štát. Právna pomoc sa vzťahuje na všetky právne veci. Vo všeobecnosti sa môže poskytnúť len v prípade vecí prejednávaných vo Fínsku. Možno o ňu požiadať ktorúkoľvek kanceláriu právnej pomoci bez ohľadu na to, kde navrhovateľ žije. Najpraktickejším riešením je osloviť najbližší orgán.

Navrhovatelia musia predložiť prehľad svojich príjmov, nárokových výdavkov, majetku a dlhov. Musia tiež predložiť opis veci, v súvislosti s ktorou žiadajú o právnu pomoc, a podrobnosti o prípadnom poistení proti právnym výdavkom. Ďalšie informácie: <https://oikeus.fi/oikeusapu/en/index.html>

Fínske exekučné úrady si za výkon vo veciach výživného neúčtujú žiadne poplatky.

19 Aké sú opatrenia, ktoré prijíma tento členský štát, aby zabezpečil fungovanie aktivít opísaných v článku 51 nariadenia o vyživovacej povinnosti?

Ministerstvo spravodlivosti bolo určené ako ústredný orgán v súlade s článkom 51 nariadenia. Jeho činnosť upravuje aj vnútroštátny právny predpis, a to zákon o ústrednom orgáne vo Fínsku v niektorých medzinárodných veciach výživného (1076/2010).

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzí na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Posledná aktualizácia: 23/05/2019